

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

12 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 august 2019, în cauza penală privind-o pe

*Tarus Aliona xxxx, născută la xx xxxx xxxx,
originară și domiciliată xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.03.2019 – 18.04.2019;

Instanța de apel: 18.05.2019 – 07.08.2019;

Instanța de recurs: 16.09.2019 – 12.02.2020.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Fălești din 18 aprilie 2019, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Tarus Aliona a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 100 ore cu muncă neremunerată în folosul comunității.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 4 480 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, pe parcursul anului 2018 și până la 03.07.2018, în condiții nestabilite de organul de urmărire penală, intenționat, în mod ilegal, în scopul utilizării personale, a dobândit droguri de origine vegetală produse din plantele de cânepă, pe care ulterior le-a păstrat și le-a folosit la domiciliul său din orașul xxxx str. xxxx xxxx, utilizând o narghilea și mai multe fragmente de butelii polimerice.

La data de 03.07.2018, în perioada orelor 06.40 - 09.00, în cadrul cauzei penale nr.2017670364, a fost efectuată acțiunea de urmărire penală - percheziția domiciliului Alionei Tarus, în rezultatul căreia au fost depistate și ridicate următoarele obiecte: în urna de gunoi din bucătărie, au fost depistate 3 fragmente de sticle din masă plastică, străvezii, cu depuneri de substanță solidă de culoare cafeniu-verzui pe partea interioară; într-un dulap de la balcon, au fost depistate un fragment de sticlă din masă plastică, un utilaj destinat fumatului de culoare violet- închis (narghilea), un utilaj metalic în formă cilindrică cu capac de culoare roșie din plastic cu înscrisul „YPCCP”, o fiolă din sticlă cu depuneri de substanță solidă de culoare întunecată pe ele. De asemenea, afară lângă balcon, la distanța de aproximativ 3 metri a fost depistată o sticlă din plastic cu înscrisul „Cristalină”, cu depuneri de substanță solidă de culoare întunecată pe pereții interiori, iar pe acoperișul de la balcon, a fost depistată o sacoșă în care se afla o masă vegetală uscată, mărunțită, de culoare verde, cu miros specific.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-751 din 27.12.2018, masa vegetală uscată, mărunțită, de culoare verde, ridicată la data de 03.07.2018 în urma efectuării percheziției la domiciliul Alionei Tarus, situat în orașul xxxx str. xxxx xxxx, reprezintă marihuană (materie uscată), care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante cu masa de 10,850 gr. Depunerile de pe fragmentele de butelie polimerică, de pe suprafața unui capac din masă plastică de culoare roșie, de pe suprafața unei narghilea (kalian), de pe pereții unui obiect din sticlă transparent ridicat în rezultatul aceleiași percheziții, reprezintă rășină de canabis, cu cantitatea totală de 0,574 grame (0,128 g+0,173 g+0,035 g+0,011 g+ 0,058 g+0,112 g+0,056 g+0,001 g) care se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Conform Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr.79 din 23.01.2006, cantitatea de 0,574 grame rășină de canabis și 10,850 grame marijuana, se atribuie la substanțe narcotice în cantități mari.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului a sumei de 4 480 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

În argumentarea apelului a invocat că prima instanță neîntemeiat a respins demersul acuzatorului privind încasarea de la inculpată a cheltuielilor judiciare ce au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, și anume pentru efectuarea expertizei dactiloscopice și a expertizei chimice.

Conform art.art.227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar recuperările acestora sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului (art.229 alin.(1) Cod de procedură penală). Astfel, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpata Tarus Aliona, în cazul dat suma de 4 480 lei, costul rapoartelor de expertiză.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 august 2019, a fost respins apelul declarat, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, probele, fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatei de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(2) Cod penal.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, n-a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că, nu poate fi reținută o altă situație de fapt decât cea reținută de către prima instanță.

Referitor la solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare în legătură cu efectuarea Raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-750 din 04.09.2018 (f.d.128-132, vol. I) și Raportul de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-751 din 27.12.2018 (f.d.134-142 vol. I), prin care s-a constatat prezența substanțelor narcotice sub formă de rășină de cannabis și marijuana, în sumă de 4 480 lei, instanța de apel a indicat că acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Astfel, cu trimitere la prevederile art.229 alin.(3), 227 alin.(3), 142 alin.(2) Cod de procedură penală, art.2, 75 alin.(3) a Legii nr.68 din 14.04.2016, „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”, instanța de apel a indicat că, rapoartele de expertiză judiciară prin care s-a constatat prezența substanțelor narcotice sub formă de rășină de cannabis și marijuana, au fost ordonate de către organul de urmărire penală, în vederea stabilirii prezența substanțelor narcotice, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Instanța de apel a reiterat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare la caz, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatei, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii.

Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, din materialele cauzei rezultă că inculpata Tarus Aliona este invalid de gradul 2 (f.d.78 vol. II), fiind diagnosticată cu hepatită cronică.

În circumstanțele date, Colegiul penal a considerat că nu pot fi încasate de la inculpată cheltuielile judiciare, care nu dispune de mijloace necesare pentru achitarea acestor cheltuieli, iar obligarea la plata cheltuielilor judiciare ar pune în dificultate materială inculpata, care are o stare materială dificilă și necesită tratament permanent, fapt dovedit prin înscrisurile anexate la materialele cauzei.

6. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel procurorul a declarat recurs ordinar solicitând casarea parțială acesteia, invocând ca temei de casare prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, concretizând că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea neîncasării în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, fapt ce denotă că soluția adoptată este una vădit neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către acuzatorul de stat în apelul declarat.

În susținerea solicitării sale, recurentul a invocat că soluția instanței de apel de a respinge solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 4 480 lei de la inculpate, este una vădit neîntemeiată, deoarece ținând cont de prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile pentru efectuarea expertizei urmau a fi încasate din contul inculpatului, dat fiind faptul că efectuarea cheltuielilor într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui care a comis-o, ca urmare cheltuielile sunt imputate persoanei condamnate pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Instanțele de judecată nu au clarificat obiectiv, necesitatea încasării cheltuielilor de judecată, ținând cont de faptul că cheltuielile judiciare au fost suportate de către stat în legătură cu efectuarea raportului de expertiză nr.34/12/2-R-750 din 04.09.2018 și raportului de expertiză judiciară nr.34/12/2-R-751 din 27.12.2018, adoptând o decizie neargumentată.

7. Referință pe marginea recursului ordinar a depus avocatul Negru Veaceslav în numele inculpatei, exprimându-și dezacordul cu cererea de recurs înaintată și solicitând ca acesta să fie respins ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal reține că, procurorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpată, invocând doar dezacordul cu soluția instanței de apel în partea ce ține de cheltuielile judiciare, din care motiv hotărârea judecătorească contestată va fi supusă verificării doar sub acest aspect.

Verificând materialele cauzei, în raport cu alegațiile procurorului, instanța de recurs

ajunge la concluzia că cele invocate de recurent, nu și-au găsit confirmarea, iar soluțiile adoptate pe marginea acestei spețe atât de către instanța de fond, cât și de cea de apel, sunt legale, întemeiate și urmează a fi menținute integral.

Colegiul penal găsește vădit nefondată invocarea procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare din contul inculpatei, dat fiind că, art.143 alin.(1) Cod de procedură penală stipulează expres că, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

Din actele cauzei se constată că, expertizele judiciare au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatei, acestea fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Dispozițiile alin.(3), art.75 al Legii nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, expres stabilesc că „*în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală*”, la caz, ordonatorul expertizei fiind organul de urmărire penală și nu partea apărării, prin urmare, instanțele de fond corect au ajuns la concluzia de a nu încasa din contul inculpatei cheltuielile judiciare solicitate de acuzatorul de stat.

Colegiul penal mai menționează că art.229 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală, stipulează că *cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța poate elibera de aceste cheltuieli, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.*

Tot aici se menționează că, instanța de apel a constatat starea vulnerabilă al inculpatei, care este invalid de gradul 2, fiind diagnosticată cu hepatită cronică și nu dispune de mijloace necesare pentru achitarea acestor cheltuieli, iar obligarea la plata cheltuielilor judiciare ar pune în dificultate materială inculpata, care are o stare materială dificilă și necesită tratament permanent, fapt dovedit prin înscrisurile anexate la materialele cauzei (f.d.78 vol. II), or, procurorul nu a prezentat probe ce ar confirma veniturile și sursele financiare ale inculpatei ce ar face posibil încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei Tarus Aliona.

Prin urmare, corect instanța de apel a statuat asupra faptului că, plata pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 4 480 lei, urmează a fi încasată din contul bugetului de stat, dar nu a inculpatei, or, aceste cheltuieli sunt suportate de stat, care reieșind din obligațiile pozitive ce țin de desfășurarea unui proces penal urmează să realizeze în mod prompt și eficient acțiuni în vederea descoperirii infracțiunilor comise.

Astfel, instanța de recurs atestă că, cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor nominalizate urmează a fi acoperite de bugetul de stat, acestea neputând face obiectul unei rambursări din partea inculpatei, în cazul în care acesta nu este ordonatorul unei atare acțiuni procesuale.

Totodată, Colegiul penal reține că argumentele procurorului din recurs ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare sunt formale, deoarece se face referire doar la norme de drept, fără a aduce careva motive în acest sens.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept semnalate de procuror și prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, neexistând vreun temei pentru admiterea recursului în sensul declarat.

9. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 august 2019, în cauza penală privind-o pe *Tarus Aliona xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 12 martie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac